

De Trajectklas helpt leerlingen voor wie de overgang naar het VO te groot is

Een zachte landing in het voortgezet onderwijs

In september 2023 startte het Lyceum aan Zee in Den Helder met de Trajectklas. Deze klas is bedoeld voor leerlingen met een havo- of vwo-advies die net wat extra ondersteuning nodig hebben bij de overstap van basisschool naar middelbare school. Mentor Chaja Nuijens en docent Wiebo Bruinsma zijn vanaf het begin betrokken bij dit project. "Sommige kinderen hebben gewoon wat meer tijd nodig om te landen. Wij geven ze die tijd."

De Trajectklas ontstond vanuit een duidelijke behoefte. "De overstap van groep 8 naar het voortgezet onderwijs is voor sommige kinderen gewoon te groot", vertelt mentor Chaja Nuijens. "Deze leerlingen hebben potentie genoeg, maar lopen vast in het tempo of de druk van een volle klas. Onze leerlingen hebben het nodig om eerst in een kleine setting succeservaringen op te doen. Na twee jaar intensieve begeleiding in de Trajectklas kunnen ze met voldoende handvatten regulier in te stappen in klas 3."

In een rustig hoekje
Het Lyceum aan Zee startte daarom in 2023 met een pilot voor een kleinschalige combinatieklas van eerste- en

tweedejaars leerlingen. In de klas zitten maximaal zestien leerlingen, zodat er genoeg ruimte blijft voor individuele begeleiding. "De Trajectklas biedt deze leerlingen een veilige plek waar ze op hun eigen tempo kunnen groeien", vertelt aardrijkskundedocent Wiebo Bruinsma. "We kiezen bewust voor kleine klassen, zodat we signalen gelijk oppikken."

De Trajectklas bevindt zich letterlijk in een rustige hoek binnen de school. Het lokaal ligt naast het ondersteuningspunt van het Lyceum aan Zee, iets afgezonderd van de drukte van de gangen. Trajectklas-leerlingen beginnen elke dag een kwartier later dan de rest van de school, zodat ze de drukte op de gang kunnen vermijden. "We starten de dag met een check-in", vertelt Nuijens. "Hoe gaat het met je? Is het gelukt met het huiswerk? Wat heb je vandaag nodig? Aan het einde van de dag bespreken we of het huiswerk af is, en als dat niet zo is, maken we samen afspraken. Ook ons rooster is compacter dan bij reguliere klassen, zodat er tijd overblijft voor de dagstart en dagafsluiting. Zo leren ze verantwoordelijkheid nemen, maar wel met begeleiding."

Grip op het eigen leerproces
Tijdens de lessen is er naast de docent ook altijd een mentor in de klas aanwezig. Dat maakt het makkelijker om snel in te grijpen als iets mis dreigt te gaan. "Soms zie je aan een houding of blik dat een leerling even vastloopt", legt Bruinsma uit. "Dan gaat zo'n leerling samen met de mentor naar buiten. Even tien minuten praten kan het verschil maken tussen afhaken of doorgaan. En naast de gewone lessen besteden we aandacht aan hun studievastigheden.

Hoe plan je je huiswerk? Hoe lees je een toetsvraag goed? Hoe vind je de kern in een tekst? Dat zijn dingen die voor veel leerlingen vanzelf lijken te gaan, maar voor onze groep niet. We leren ze strategieën om grip te krijgen op hun eigen leerproces."

De Trajectklas is bedoeld om de overgang van groep 8 naar het voortgezet onderwijs voor de doelgroep zo soepel mogelijk te laten verlopen. Maar daarna volgt nogmaals een overgang: van het tweede Trajectklas-jaar naar het reguliere derde leerjaar. "In het tweede jaar van de Trajectklas volgen leerlingen steeds meer lessen samen met onze reguliere klassen. We bouwen het stap voor stap af", vertelt Nuijens. "Zo wennen ze aan het wisselen van lokalen, verschillende docenten en de dynamiek van de school. Het doel is dat ze in het derde leerjaar volledig meedraaien."

De juiste plek voor elk kind
De resultaten spreken voor zich. "Vorig schooljaar zijn zeven Trajectklas-leerlingen doorgestroomd naar klas drie", weet Bruinsma. "Zes daarvan naar de reguliere derde klas binnen onze school. Eén leerling vond beter aansluiting in het speciaal voortgezet onderwijs. Dat is precies waar we het voor doen: de juiste plek vinden voor elk kind."

Nuijens vertelt over een leerling die in het reguliere eerste jaar volledig uitviel. "Hij was slim genoeg, maar liep vast. Met veel begeleiding, gesprekken met ouders en kleine stapjes is hij in de Trajectklas weer opgebloeid. Nu haalt hij mooie cijfers en komt met plezier naar school." Ook Bruinsma ziet dagelijks succesmomenten. "We hebben een jongen die ooit als thuiszitter begon en nu in 4 havo zit. Je ziet zijn zelfvertrouwen groeien. En dat werkt aanstekelijk; op de leerlingen én op ons als docenten."

Iedereen is Lyceum-leerling
De kracht van de Trajectklas schuilt volgens Bruinsma in de samenwerking binnen de school. "Iedereen binnen het Lyceum doet mee. Van conciërge tot wiskundedocent,

Chaja Nuijens en Wiebo Bruinsma

iedereen weet wie onze leerlingen zijn. Ze horen er helemaal bij. Ze zijn geen aparte groep, maar net als iedereen leerlingen van het Lyceum."

Het project is opgezet als een pilot van drie jaar, maar alle signalen zijn tot nu toe positief voor een vervolg. "We krijgen veel aanmeldingen en enthousiaste reacties van ouders", merkt Nuijens. Inmiddels komen er leerlingen uit alle vier de gemeenten in de Kop van Noord-Holland naar Den Helder. "Het is bijzonder om

te zien hoe snel onze Trajectklas bekend is geworden", vult Bruinsma aan. "Basisscholen weten ons steeds beter te vinden."

Geen eindstation, maar springplank
De Trajectklas is geen eindstation, maar een springplank, benadrukken Nuijens en Bruinsma. "Ons doel is dat leerlingen vanaf klas drie regulier meedoen. Sommige kinderen hebben gewoon wat meer tijd nodig om te landen. Wij geven ze die tijd."

'Deze leerlingen hebben potentie genoeg, maar lopen vast in het tempo of de druk van een volle klas'

Meer weten over de Trajectklas?

Vermoed jij dat een leerling moeite zal hebben met de overstap naar het voortgezet onderwijs? Overleg met de intern begeleider op jouw school over de mogelijkheden van de Trajectklas.

Daarnaast ben je van harte welkom op de open middagen van het Lyceum aan Zee in Den Helder. Daar kun je zien hoe de Traject-klas werkt en al je vragen stellen.